

I. A KÖVETELÉSKEZELÉS JOGALAPJA

A *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény* (továbbiakban: *Ptk.*) szerint követeléskezelő cég kétféle módon szeresheti meg a követelésbehajtás jogát a követelés eredeti jogosultjától (bank, közüzemi szolgáltató, telekommunikációs cég, stb.): **engedményezéssel** vagy **megbízási szerződés** útján.

A *Ptk.* alapján a jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át. A követelés átruházásához az átruházásra irányuló szerződés (vagy más jogcím) és a követelés engedményezése szükséges. Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép.

A legfontosabb különbség az engedményezési és a megbízási jogviszony között, hogy míg megbízás esetén a követelés behajtása a **szolgáltató nevében** történik, azaz jogosult pozícióban nincs változás, és a behajtó cég az alapjogviszony tekintetében harmadik személynek minősül; addig az engedményezés esetén a követeléskezelő cég a **saját nevében** szólítja fel az adóst a teljesítésre, vagyis ő lép az eredeti jogosult helyébe.

II. AZ ADATTOVÁBBÍTÁS MÓDJAI

Engedményezés esetén egyértelmű a követeléskezelő adatkezelői minősége, hiszen ő a követelés jogosultja. A megbízási jogviszonyt illetően az adatkezelő más személynek, így követeléskezeléssel, adósságbehajtással foglalkozó jogi vagy természetes személynek két módon adhat át adatot.

Első, ha a követelés kezelője kizárólag technikai műveleteket végez az adatokon (pl.: felszólítások postázása), akkor **adattfeldolgozó** minősül, így külön törvényi felhatalmazás vagy hozzájárulás nélkül jogosult az adatok átvételére. Az adattfeldolgozó önálló érdemi döntéseket az adatok tekintetében nem hozhat.

Második, ha a követeléskezelők az adatokon érdemi műveleteket végeznek (például követelés jártának vizsgálata, részletfizetési kérelem elbírálása, az alkalmazandó követeléskezelési módszer meghatározása), ebben az esetben adatkezelőnek minősülnek, és csak törvényi felhatalmazás vagy az érintett hozzájárulásával jogosult az adatok átvételére.

III. AZ ADATKEZELÉS JOGCÍME

Az engedményezésről az érintettet értesíteni kell. Az adós az értesítésig jogosult az enged-

Az adósok védelmében – az adatkezelés feltételei a követeléskezelés során

A követeléskezelés szükségszerű velejárója a követelés érvényesítéséhez szükséges személyes adatok kezelése. A követeléskezelők eljárási rendjük és belső szabályzatuk alapján az adósok adatain érdemi műveleteket végeznek, és tevékenységi körükön belül döntéshozatalra használják fel őket. Az ilyen fajta adatkezelésre vonatkozóan külön szabályozás nem létezik, így a jogszabályi háttérrel ebben az esetben is az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Info tv.) biztosítja.

ményezőnek teljesíteni, azonban az engedményezett követelés kötelezettjének **hozzájárulására nincs szükség** a szerződés létrejöttéhez. A szerződésben nem szereplő, új vagy további adatok gyűjtéséhez törvényi felhatalmazás hiányában az adósok hozzájárulására van szükség.

Megbízási szerződés alapján a követeléskezelő két jogcímen végezheti tevékenységét: az **érintett hozzájárulása** vagy **törvény felhatalmazása** alapján.

Az érintett hozzájárulása alapján átadhatóak a követeléskezelőnek a magánszemély adatai személyes adatai az adatkezelés célhoz kötöttsége elvének tiszteletben tartása mellett. A hozzájárulás abban az esetben jogszerű, ha az adatait önkéntesen, határozottan és megfelelő tájékoztatottság mellett fejezi ki beleegyezését az őt érintő adatkezelésbe. A hozzájárulás megadására lehetőség van előzetesen, a követelés alapjául szolgáló szerződésben.

A magyar jog nem ismer olyan törvényi rendelkezést, amely általában hatalmazná fel a követeléskezelőket adatok átvételére, így hozzájárulás hiányában csak azon adatkezelők számára végezhetik adatkezeléssel járó tevékenységüket, akiket az adatok átadására külön törvényi rendelkezés **a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 161. § (1) bekezdés c) pontja**, mely szerint bankitok kiadható harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladáshoz vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi.

A törvényi felhatalmazás másik esete, amikor a jogosult követelés érvényesítésének eszköze a szerződéssel megbízott ügyvéd megbízása. Az ügyvéd a megbízása alapján a követeléskezelési eljárásban az ügyfelét képviseli, és a jogi képviselőt során személyes adatokat használ fel. Az ügyvéd jogszerűen juthat hozzá megbízójától az adós személyes adataihoz annak **hozzájárulása nélkül**¹. Ügyvéden kívül más személy vagy szervezet általános felhatalmazást nem kaphat.

IV. ÖSSZEFOGLALÁS

A követeléskezelés területén is érvényesül a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog. Ebből következik, hogy az Info tv. hatálya kiterjed a követeléskezelési tevékenységre is, így a követeléskezeléssel együtt járó adatkezelésre az általános adatvédelmi szabályok az irányadók. Ez alapján a követeléskezelők is kizárólag törvényi felhatalmazással vagy az érintett hozzájárulásával kezelhetik ügyfeleik személyes adatait tevékenységük során.

Dr. Nagy Dóra Adriána–Dr. Matula Gábor
Holló & Társai Ügyvédi Iroda

Megjegyzés: A cikkben található információk csupán tájékoztató jellegűek. Ezek az információk nem helyettesítik a szakmai tanácsadást, és nem szolgálnak bármely döntés alapjául az ügyvédjével, jogi tanácsadójával való előzetes konzultáció nélkül.

¹ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a követeléskezelés adatvédelmi követelményeiről, 5. oldal <http://www.naih.hu/files/ajanlas-koveteleskezeles-2014-07-03.pdf> (2016.07.20.)